

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, כ"ה באייר תשע"ד
25 במאי 2014
134/2014

לקט נתונים לרגל יום ירושלים (נתוני 2012-2013) Selected Data on the Occasion of Jerusalem Day (2012-2013)

- **ירושלים היא העיר הגדולה ביותר בישראל.** בסוף 2012 עמד מספר התושבים בירושלים על 815,300 נפש, מהם 515,200 יהודים ואחרים (63%),¹ ו-300,100 ערבים (37%).
- **במהלך שנת 2012, גדלה אוכלוסיית ירושלים ב-12,400 תושבים.** לאוכלוסייה נוספו כ-19,200 איש כתוצאה מריבוי טבעי ו-2,800 איש כתוצאה ממאזן הגירה בין-לאומית. 8,700 איש נגרעו מאוכלוסיית העיר כתוצאה ממאזן הגירה פנימית שלילי.²
- בני ברק, תל אביב-יפו ובית שמש הם היישובים העיקריים שמהם מהגרים לירושלים. בית שמש, תל אביב-יפו וביתר עילית הם היישובים העיקריים שאליהם עוברים העוזבים את העיר.
- **שיעור הפרייון הכולל (מספר ילדים ממוצע לאישה הצפויה לאשה בימי חייה) בירושלים עמד על 3.97 ילדים לאישה.** שיעור זה גבוה מהממוצע הארצי (3.05).
- **משק בית ירושלמי מונה בממוצע 3.9 נפשות,** והוא גדול מהממוצע הארצי (3.3 נפשות בממוצע) וממשקי הבית בערים הגדולות האחרות: אשדוד (3.3), ראשון לציון (3.1), פתח תקווה (3.0), חיפה (2.5) ותל אביב-יפו (2.2).
- **אחוז המשתתפים בכוח העבודה בירושלים ב-2013 היה 51.3%, לעומת 63.7% בממוצע הארצי, 87.2% מהמועסקים תושבי ירושלים עובדים ביישוב מגוריהם.**
- בירושלים, שיעור המרגישים עניים הוא הגבוה ביותר מבין הערים הגדולות. 28% הרגישו עניים בשנה האחרונה. 18% מהאוכלוסייה היהודית בירושלים, ו-45% מהאוכלוסייה הערבית בירושלים הרגישו עניים בשנה האחרונה. לעומת זאת, בערים תל אביב-יפו וחיפה, פחות מ-10% הרגישו עניים.
- ההוצאה על סעיף מזון (כולל ירקות ופירות) בירושלים היא הגבוהה ביותר (2,387 ש"ח) ואילו ההוצאות על סעיף בריאות ועל סעיף תחבורה ותקשורת הן הנמוכות ביותר (612 ש"ח ו-2,135 ש"ח, בהתאמה).
- 88% מהאוכלוסייה הבוגרת בירושלים **מרוצים מחייהם**, בהשוואה ל-85% מהאוכלוסייה בירת היישובים.
- מבין היהודים בירושלים, 35% מגדירים את עצמם בחרדים, 18% – כדתיים, 12% – כמסורתיים-דתיים, 14% – כמסורתיים לא כל כך דתיים ו-20% – כחילונים.
- אחוז התלמידים בפיקוח החרדי בבתי הספר היסודיים בירושלים, עולה בהתמדה, מ-57.3% בשנת הלימודים תשס"א (2000/01) ל-66.2% בשנת הלימודים תשע"ב (2011/12). במקביל, אחוז התלמידים הלומדים בפיקוח הממלכתי ירד מ-24.9% בשנת הלימודים תשס"א ל-17.1%.
- מבין היישובים המונים 200,000 תושבים ויותר, שיעור המורשים לנהוג על רכב משא, על מונית וכן על אוטובוס בירושלים, הוא הגבוה ביותר.

ירושלים, בירת ישראל, היא העיר הגדולה במדינה, הן מבחינת שטח השיפוט שלה (125.2 אלף דונם) והן מבחינת מספר התושבים המתגוררים בה. ב-1948 מנתה אוכלוסיית ירושלים כ-82,900 נפש. בסוף 2012 מנתה אוכלוסיית העיר ירושלים 815,300 תושבים, כ-10% מכלל תושבי המדינה. אוכלוסיית היהודים והאחרים¹ בעיר מנתה כ-515,200 תושבים (63% מכלל תושבי העיר), האוכלוסייה הערבית מנתה כ-300,100 תושבים (37%).

מקורות גידול האוכלוסייה

במהלך שנת 2012 גדלה אוכלוסיית העיר בכ-12,400 תושבים. עיקר הגידול (כ-19,200 איש) נבע מהריבוי הטבעי הגבוה (מספר לידות פחות מספר הפטירות). כ-2,800 איש נוספו במאזן ההגירה הבין-לאומית, דהיינו עולים, אזרחים עולים,³ איחוד משפחות ומאזן ההגירה של ישראלים בחו"ל (יציאות וחזרות של ישראלים ששהו בחו"ל יותר משנה ברציפות).

מאזן ההגירה הפנימית בירושלים המשיך להיות שלילי וגרע כ-8,700 תושבים מהעיר. ב-2012 המצב בירושלים דומה לערים גדולות אחרות בישראל כמו תל-אביב-יפו, חיפה, ראשון לציון ואשדוד, בהן מקור הגידול העיקרי הוא הריבוי הטבעי, בעוד שמאזן ההגירה הפנימית שלילי.

הגירה פנימית

כאמור בשנת 2012 נגרעו כ-8,700 תושבים – ההפרש בין כ-10,500 תושבים שנכנסו לעיר לעומת כ-19,200 תושבים שעזבו את העיר. בני ברק, תל-אביב-יפו ובית שמש הם היישובים העיקריים מהם מהגרים לירושלים. בית שמש, תל-אביב-יפו וביתר עילית הם היישובים העיקריים אליהם עוזבים את העיר.

לוח א. נכנסים לירושלים (הגירה פנימית), לפי יישובים עיקריים, 2012

שם יישוב	נכנסו לירושלים (באחוזים)
סך הכל (באלפים)	10,500
סך הכל	100.0
בני ברק	6.4
תל-אביב-יפו	5.7
בית שמש	5.6
מעלה אדומים	3.5
חיפה	3.1
ביתר עילית	3.0
מבשרת ציון	3.0
אשדוד	2.7
גבעת זאב	2.5
מודיעין עילית	2.4
שאר היישובים	62.1

**לוח ב. יוצאים מירושלים (הגירה פנימית),
לפי יישובים עיקריים, 2012**

שם יישוב	יצאו מירושלים (באחוזים)
סך הכל (באלפים)	19,200
סך הכל	100.0
בית שמש	10.1
תל-אביב-יפו	8.6
ביתר עילית	5.7
מודיעין עילית	4.7
מודיעין-מכבים-רעות	4.3
גבעת זאב	4.0
בני ברק	3.8
מעלה אדומים	3.3
חיפה	2.3
מבשרת ציון	2.1
שאר היישובים	51.1

נישואין

בשנת 2011, הגיל החציוני⁴ של חתנים וכלות שנישאו לראשונה ושהתגוררו בירושלים היה נמוך ביחס לגילם של כלל החתנים והכלות שנישאו לראשונה בישראל.

לוח ג. הגיל החציוני של חתנים וכלות שנישאו לראשונה בירושלים ובישראל לפי דת, 2011

	ישראל		ירושלים	
	כלות	חתנים	כלות	חתנים
סך הכל	24.7	27.5	21.3	24.1
מזה: יהודים	25.8	27.9	22.3	23.7

ילודה ופריון

- לידות:** במהלך שנת 2012 נולדו לתושבי ירושלים כ-22,800 תינוקות. מתוכם כ-14,730 לנשים יהודיות ואחרות (כ-65%) וכ-8,080 לנשים ערביות (כ-35%). התינוקות שנולדו לתושבי ירושלים היו 13.3% מסך התינוקות שנולדו בישראל במהלך שנה זו.
- פריון:** ב-2012 עמד שיעור הפריון הכולל (מספר ילדים ממוצע לאישה) על 3.97 ילדים בממוצע לאישה. שיעור זה גבוה מהממוצע הארצי (3.05). שיעור הפריון הכולל של נשים יהודיות ואחרות בירושלים עמד על 4.25 ילדים בממוצע לאישה, נתון זה גבוה יחסית לממוצע הארצי של יהודיות ואחרות – 2.95. גם מספר הילדים הממוצע של הנשים הערביות בירושלים (3.55) היה גבוה מהממוצע הארצי של הערביות (3.32) ב-2012.

לוח ד. שיעור פריון כולל, בירושלים ובישראל, 2012

ישראל	ירושלים	
3.05	3.97	סך הכל
2.95	4.25	יהודים ואחרים
3.04	4.34	מזה: יהודים
3.32	3.55	ערבים
3.54	3.62	מזה: מוסלמים

משקי בית ומשפחות⁵

- בשנת 2013 היו בירושלים כ-205,000 **משקי בית** – כ-9% מכלל משקי הבית בישראל. משק בית ירושלמי מונה 3.9 נפשות בממוצע (בהשוואה ל-3.3 נפשות בממוצע הארצי), והוא גדול ממשקי הבית בערים הגדולות האחרות: אשדוד (3.3 נפשות בממוצע), ראשון לציון (3.1), פתח תקווה (3.0), חיפה (2.5) ותל אביב (2.2).
- גודל משק בית ממוצע באוכלוסייה **היהודית** בירושלים, עמד על 3.3 נפשות למשק בית (3.1 נפשות בממוצע הארצי). גודל משק בית ממוצע באוכלוסייה **הערבית** בירושלים עמד על 5.7 נפשות למשק בית (4.8 נפשות בממוצע הארצי).
- כ-79% ממשקי הבית הירושלמיים הנם משפחתיים, הכוללים, לפחות משפחה אחת במשק הבית. וכ-21% הנם משקי בית לא משפחתיים (רובם המכריע הם משקי בית של אנשים הגרים לבד כ-90%).
- כ-66% מהמשפחות בירושלים הן בעלות מבנה מסורתי, הכולל זוג עם ילדים (ילדים בכל גיל).
- 12% מהמשפחות הן חד-הוריות עם ילדים בכל גיל. כמחציתן הן משפחות חד-הוריות עם לפחות ילד אחד עד גיל 17 (כ-6%).

נתונים מתוך הסקר החברתי 2013

הנתונים מתייחסים לבני 20 ומעלה

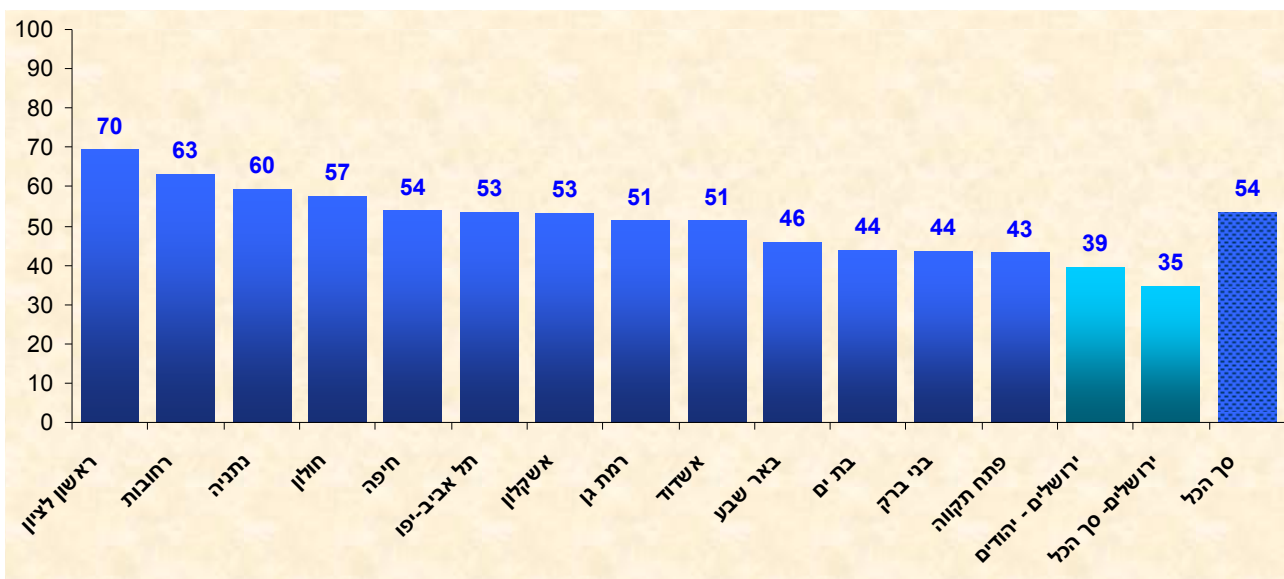
שביעות רצון מתחומים שונים ואופטימיות

88% מהאוכלוסייה הבוגרת בירושלים מרוצים מחייהם, בהשוואה ל-85% מהאוכלוסייה ביתר היישובים. 90% מהיהודים בירושלים מרוצים מחייהם, לעומת 88% מהיהודים ביתר היישובים. 85% מהערבים בירושלים מרוצים מחייהם לעומת 70% מהערבים ביתר היישובים. 51% מתושבי ירושלים מרוצים⁶ ממצבם הכלכלי מעט פחות מאשר ביתר היישובים (53%). יהודים מרוצים ממצבם הכלכלי יותר מאשר ערבים, הן בירושלים (54% מהיהודים, 45% מהערבים) והן ביתר היישובים (55% מהיהודים, 40% מהערבים). 64% מתושבי ירושלים מעריכים כי בשנים בקרובות חייהם יהיו טובים יותר, 58% מהיהודים ו-76% מהערבים. 21% מתושבי ירושלים מעריכים כי חייהם לא ישתנו, ו-9% מעריכים כי חייהם יהיו פחות טובים בשנים הקרובות. היתר (6%) לא ידעו להעריך. ביתר היישובים – 48% מצפים לשיפור בחייהם.

שביעות רצון מאזור המגורים

75% מתושבי ירושלים מרוצים מאזור מגוריהם (81% מהיהודים לעומת 64% מהערבים). ביתר היישובים 84% מרוצים מאזור מגוריהם. 35% מתושבי ירושלים (39% מהיהודים, ו-26% מהערבים) מרוצים מהניקיון באזור מגוריהם, בהשוואה ל-55% ביתר היישובים. שיעור המרוצים בירושלים נמוך משיעור המרוצים בערים הגדולות האחרות: ראשון לציון (70%), חיפה (54%), תל אביב-יפו (53%), אשדוד (51%), באר שבע (46%), בת ים (44%), בני ברק (44%), פתח תקווה (43%), ירושלים - יהודים (39%), ירושלים - סך הכל (35%), אביב-יפו (53%), אשדוד (51%) ופתח תקווה (43%).

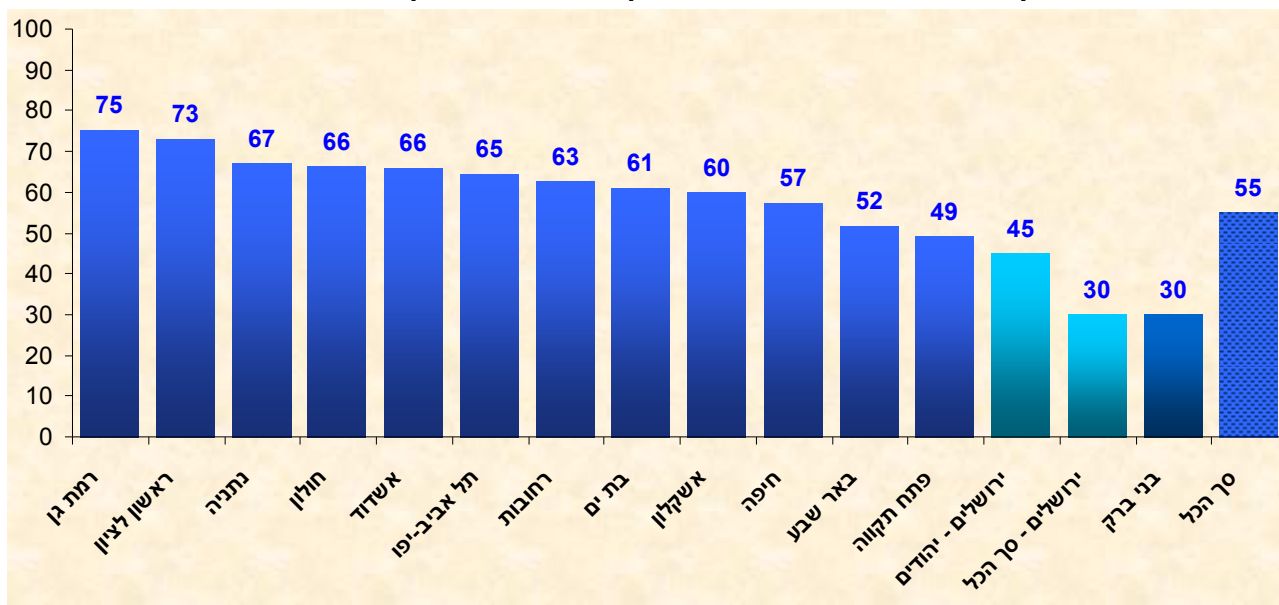
תרשים 1. שביעות רצון של בני 20 ומעלה מהניקיון באזור מגוריהם, אחוזים, 2013

[לנתוני תרשים 1](#)

30% מתושבי ירושלים (45% מהיהודים) **מרוצים מכמות השטחים הירוקים והפארקים** באזור מגוריהם, לעומת 57% ביתר היישובים. 98% מהערבים בירושלים **אינם** מרוצים מכמות השטחים הירוקים והפארקים באזור מגוריהם. שיעור המרוצים בירושלים נמוך משיעור המרוצים בערים הגדולות האחרות: ראשון לציון (73%), אשדוד (66%), תל אביב-יפו (65%), חיפה (57%) ופתח תקווה (49%). בהשוואה לערים הקטנות יותר (המונות +100,000 תושבים) שיעור המרוצים מכמות הפארקים והשטחים הירוקים באזור מגוריהם בירושלים נמוך.

תרשים 2. שביעות רצון של בני 20 ומעלה הפארקים והשטחים הירוקים באזור מגוריהם, אחוזים, 2013

לנתוני תרשים 2

38% מתושבי ירושלים (40% מהיהודים ו-34% מהערבים) **מרוצים מהתחבורה הציבורית** באזור המגורים, בדומה לאחוז המרוצים בשאר היישובים (40%).

38% מתושבי ירושלים **מרוצים ממצב הכבישים והמדרכות** באזור מגוריהם (43% מהיהודים ו-30% מהערבים), לעומת 57% מרוצים בשאר היישובים.

ל-45% מתושבי ירושלים **מפריע זיהום האוויר** באזור המגורים (ל-36% מהיהודים ול-61% מהערבים), לעומת 39% בשאר היישובים בארץ.

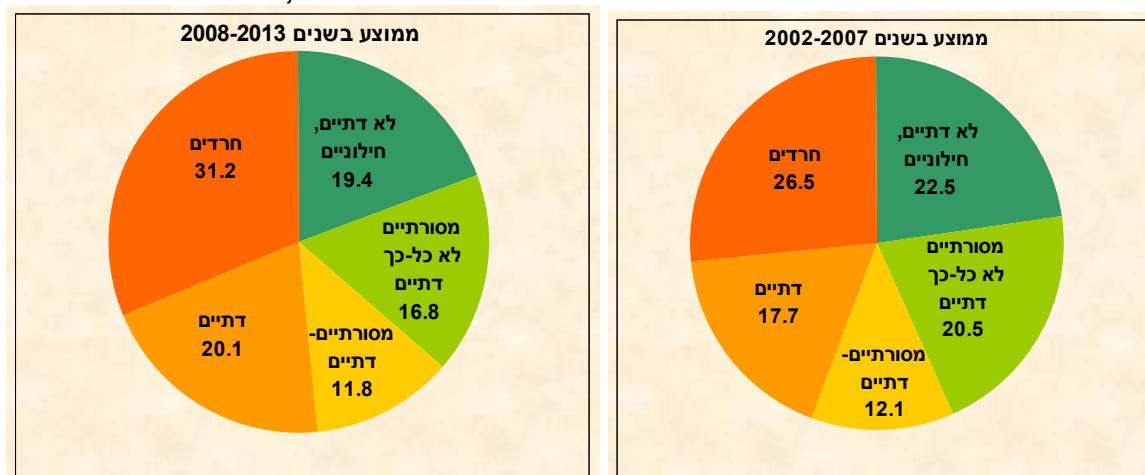
70% מתושבי ירושלים **מרגישים בטוח ללכת לבד בשעות החשכה** באזור מגוריהם (71% מהיהודים ו-67% מהערבים), בדומה ל-72% בקרב תושבי שאר היישובים בארץ.

מידת הדתיות של יהודים בירושלים

מבין היהודים בירושלים, 35% מגדירים את עצמם כחרדים, 18% מגדירים עצמם דתיים, 12% מסורתיים-דתיים, 14% מסורתיים לא כל כך דתיים ו-20% חילונים (היתר, כ-1%, לא הגדירו את עצמם). ביתר היישובים, 7% מגדירים את עצמם כחרדים, 10% כדתיים, 14% כמסורתיים-דתיים, 24% מסורתיים לא כל-כך דתיים ו-45% כחילונים.

הרכבה של האוכלוסייה היהודית בירושלים בממוצע בשנים 2007-2002, לעומת הממוצע בשנים 2008-2013, השתנה. שיעור האוכלוסייה החרדית הבוגרת (בני 20 ומעלה) בירושלים עלה ב-5 נקודות האחוז, ושיעורם של החרדים והדתיים ביחד עלה ב-7 נקודות האחוז. שיעור האוכלוסייה החילונית והמסורתית בירושלים, קטן בשבע נקודות אחוז בין שתי התקופות.

תרשים 3. מידת הדתיות של יהודים בירושלים, 2013

[לנתוני תרשים 3](#)

ותק המגורים בעיר

שיעור האוכלוסייה הוותיקה המתגוררת בעיר שנים רבות, גבוה מאוד בירושלים, יותר ממחצית (52%) מהאוכלוסייה הבוגרת, גרה בעיר יותר משלושים שנים (45% מהיהודים ו-67% מהערבים). לשם השוואה, בכלל הערים בארץ 35% מהאוכלוסייה הבוגרת גרה בעיר יותר משלושים שנה. בתל אביב-יפו, 33% מהאוכלוסייה הבוגרת, גרה בעיר יותר משלושים שנה, ובחיפה – 41%.

60% מהירושלמים בני 20 ומעלה, נולדו בעיר ונשארו לגור בה גם ב-2013. לשם השוואה, בתל אביב-יפו 24% מבני 20 ומעלה גרים בעיר מלידה, ובחיפה 29%.

רק 8% מהאוכלוסייה הבוגרת בירושלים היא אוכלוסייה חדשה, המתגוררת בירושלים עד חמש שנים, לעומת 22% בעיר תל אביב-יפו ו-15% מכלל בני 20 ומעלה בכלל הארץ.

חסכים חומריים כביטוי נוסף לעוני

הקושי הכלכלי של הפרטים ומשקי הבית בישראל בא לידי ביטוי בויתור על רכישה של מוצרים ושירותים חיוניים, ומלווה לעתים גם בחוסר יכולת לשלם חשבונות בזמן. נתונים אלו מספקים מבט נוסף על תנאי החיים של הישראלים (בני 20 ומעלה) ומאפשרים קבלת מידע משלים למדידה המקובלת של העוני באמצעות נתוני הכנסות.

בירושלים שיעור המוותרים על מוצרים חיוניים בשל קשיים כלכליים הוא גבוה יחסית לממוצע הכלל ארצי. שיעור זה מושפע במידה רבה ממשקלן של האוכלוסייה הערבית והאוכלוסייה החרדית המתגוררות בעיר.

27% ויתרו על אוכל בירושלים (24% מהיהודים ו-34% מהערבים). 16% מכלל הישראלים בני 20 ומעלה, (אומדן של 802.3 אלף איש), ויתרו⁷ על אוכל בשל קשיים כלכליים.

בירושלים, 17% מבני 20 ומעלה ויתרו⁷ על ארוחה חמה לפחות פעם ביומיים, בשל קשיים כלכליים (10% מהיהודים ו-29% מהערבים). בכלל הארץ, 11% מבני 20 ומעלה, (אומדן של 551.6 אלף איש), נאלצו לוותר על ארוחה חמה לפחות פעם ביומיים.

בירושלים 58% ויתרו על חימום או קירור (43% מהיהודים ו-84% מהערבים), בהשוואה ל-41% מבני 20 ומעלה בכלל הארץ (אומדן של 2.06 מיליון איש).

בירושלים 37% (22% מהיהודים ו-64% מהערבים), מדווחים כי פיגרו בתשלומי חשבונות (כגון: חשמל, טלפון, מים, גז), לעומת 24% בכלל הארץ (אומדן של 1.2 מיליון איש).

בירושלים 55% (38% מהיהודים ו-81% מהערבים) מדווחים שנזקקו לטיפול שיניים בשנה האחרונה ונאלצו לוותר על הטיפול בשל קשיים כלכליים, לעומת 42% מבני 20 ומעלה בכלל הארץ (אומדן של 1.4 מיליון איש).

בירושלים 37% ויתרו על יציאה לחופשה הכוללת לינה מחוץ לבית מסיבות כלכליות (24% מהיהודים בירושלים ו-60% מהערבים בירושלים), לעומת 27% בכלל הארץ (אומדן של 1.35 מיליון איש).

בירושלים, שיעור המרגישים עניים הוא הגבוה ביותר מבין הערים הגדולות: 28% הרגישו עניים בשנה האחרונה (18% מהאוכלוסייה היהודית בירושלים, ו-45% מהאוכלוסייה הערבית בירושלים). לעומת זאת, בערים תל אביב-יפו וחיפה, פחות מ-10% הרגישו עניים. בכלל הארץ, אחד מכל שבעה מבוגרים בגיל 20 ומעלה, הרגיש עני בשנה האחרונה (14.5% שהם אומדן של כ-725.3 אלף איש). 29% מהערבים ו-12% מהיהודים. 22% מהאוכלוסייה החרדית, הרגישו עניים בשנה האחרונה.

עבודה, 2013, בני 15 ומעלה

אחוז המשתתפים בכוח העבודה בירושלים ב-2013 היה 51.3%, לעומת 63.7% בממוצע הארצי. באוכלוסייה היהודית בירושלים הגיע אחוז המשתתפים בכוח העבודה ב-2013 ל-56.4%, בהשוואה ל-67.3% באוכלוסייה היהודית בכלל הארץ. באוכלוסייה הערבית היה אחוז המשתתפים בכוח העבודה בירושלים 40.9% (45.7% בקרב כלל האוכלוסייה הערבית בארץ).

אחוז הבלתי מועסקים בירושלים בשנת 2013 הגיע ל-7.3% (הרמה הארצית עמדה על 6.2%). אחוז הבלתי מועסקים בירושלים בקרב האוכלוסייה היהודית ב-2013 עמד על 6.4% (לעומת 5.8% בקרב כלל האוכלוסייה היהודית בארץ). אחוז הבלתי מועסקים בירושלים בקרב האוכלוסייה הערבית היה 9.8% (9.4% בקרב כלל האוכלוסייה הערבית בארץ).

מתוך כ-293 אלף מועסקים העובדים בירושלים, 17.1% עבדו בענף החינוך (12.2% בכלל הארץ), 13.7% – בשירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד (10.4% בכלל הארץ), 10.5% – במינהל מקומי, מינהל ציבורי וביטחון וביטוח לאומי חובה (10.7% בכלל הארץ), 10.5% – במסחר סיטוני וקמעוני ותיקון כלי רכב מנועים ואופנועים (11.9% בכלל הארץ), 6.3% – בשירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים (7.0% בכלל הארץ) והשאר עבדו בענפים אחרים.

87.2% מהמועסקים תושבי ירושלים עובדים ביישוב מגוריהם, לעומת 70.5% מתושבי חיפה, 62.3% מתושבי תל אביב-יפו, 55.8% מתושבי אשדוד, 45.1% מתושבי פתח תקווה ו-37.5% מתושבי ראשון לציון.

ב-2013 74.5% ממשקי הבית בירושלים היו משקי בית עם מועסקים, לעומת 78.6% בממוצע הארצי. מתוך משקי הבית באוכלוסייה היהודית בירושלים, 71.8% היו משקי בית עם מועסקים, ומתוך האוכלוסייה הערבית – 81.2%.

מבין משקי הבית עם ילדים, 10.5% ממשקי הבית בירושלים ב-2013 הם ללא מפרנס, לעומת 5.2% בממוצע באוכלוסייה העירונית בישראל.

צפיפות דיור

צפיפות הדיור בירושלים גדולה מזו שבחמש הערים הגדולות האחרות. ב-2013 ממוצע הנפשות לחדר בירושלים עמד על 1.16 נפשות לחדר, לעומת 0.89 באשדוד, 0.81 בפתח תקווה, 0.78 בראשון לציון, 0.74 בתל אביב-יפו ו-0.73 בחיפה (הממוצע הארצי עמד על 0.89).

נתונים מסקר הוצאות משק הבית, 2012

ההוצאה לתצרוכת במשקי בית⁸ (לוח ה)

ההוצאה החודשית הכוללת לתצרוכת בירושלים היא 12,919 ש"ח. ההוצאה החודשית הממוצעת לתצרוכת לנפש בירושלים (3,213 ש"ח) נמוכה יותר מבשאר הערים הגדולות.

מספר המפרנסים ממוצע במשק בית בירושלים ובחיפה זהה, והוא הנמוך ביותר מבין שש הערים הגדולות (1.1 מפרנסים למשק בית).

מבין שש הערים הגדולות, ההוצאה על סעיף מזון (כולל ירקות ופירות) בירושלים היא הגבוהה ביותר (2,387 ש"ח) ואילו ההוצאות על סעיף בריאות ועל סעיף תחבורה ותקשורת הן הנמוכות ביותר (612 ש"ח ו-2,135 ש"ח, בהתאמה).

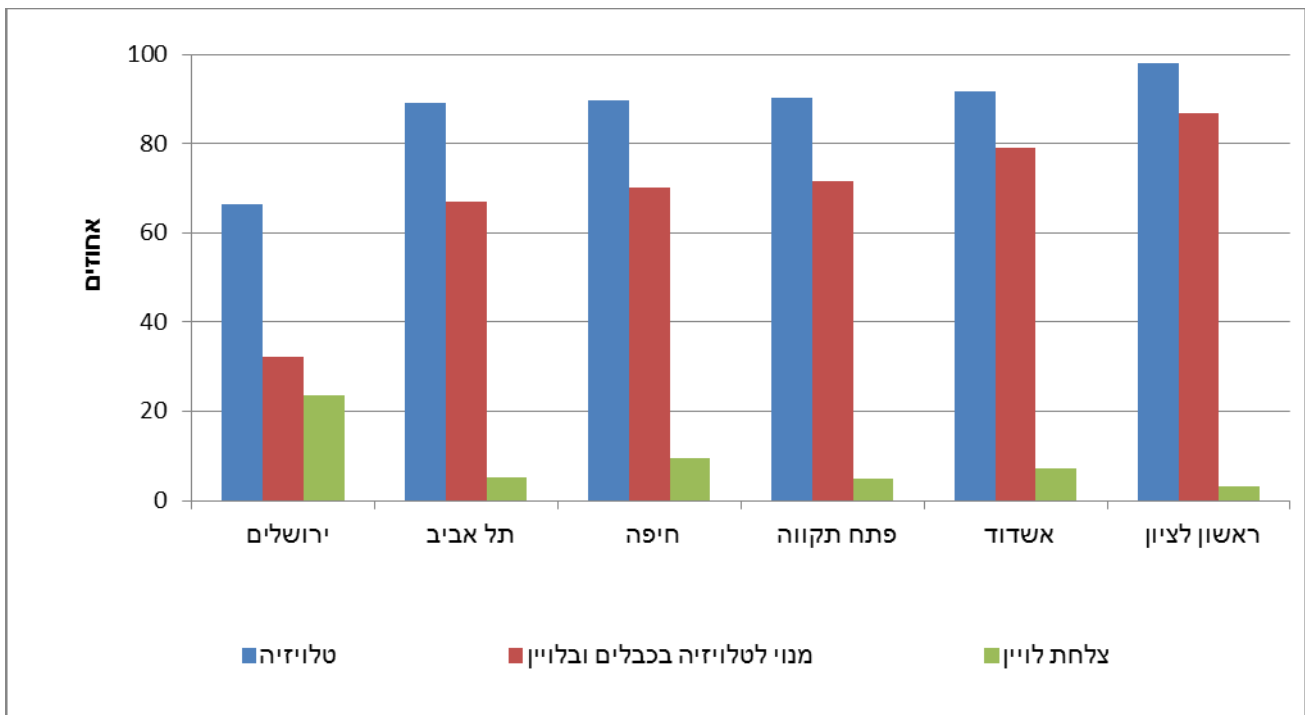
לוח ה. הוצאות חודשיות ממוצעות לתצרוכת (בש"ח) במשקי בית בשש הערים הגדולות

ירושלים	תל אביב	חיפה	ראשון לציון	אשדוד	פתח תקווה	
1.1	1.2	1.1	1.5	1.4	1.5	מפרנסים במשק בית
12,919	15,453	11,973	15,424	12,534	14,520	הוצאות לתצרוכת - סך הכל
1,897	1,886	1,576	1,777	1,746	1,653	מזון (ללא ירקות ופירות)
490	372	352	405	399	381	ירקות ופירות
3,526	4,876	2,817	4,387	3,416	3,960	דיור
1,305	1,354	1,224	1,393	1,208	1,394	תחזוקת הדירה ומשק הבית
425	441	420	552	470	919	ריהוט וציוד לבית
404	430	375	455	413	324	הלבשה והנעלה
612	790	752	794	724	770	בריאות
1,493	1,807	1,466	2,012	1,365	1,988	חינוך, תרבות ובידור
2,135	2,817	2,471	2,962	2,199	2,470	תחבורה ותקשורת
632	680	521	687	595	661	מוצרים ושרותים אחרים

בעלות על מוצרים (תרשים 4)

מבין שש הערים הגדולות, אחוז הבעלות הנמוך ביותר על רוב מוצרי התקשורת והבידור הנו בירושלים. ל-71.5% ממשקי הבית בירושלים יש מחשב ו-51.7% ממשקי הבית מנייים לאינטרנט. ל-66.5% ממשקי הבית בירושלים יש טלוויזיה, 32.1% מנייים לטלוויזיה בכבלים ובלויין ואילו אחוז הבעלות על צלחת לויין הוא הגבוה ביותר לעומת יתר הערים הגדולות – 23.5%.

תרשים 4. בעלות על מוצרי בידור בשש הערים הגדולות

בינוי

באפריל 2013 היו רשומות בירושלים כ-204 אלף דירות למגורים – שיעור של כ-250 דירות ל-1,000 תושבים. שיעור זה נמוך מזה שנרשם בכל אחת מחמש הערים הגדולות האחרות: תל אביב-יפו (466 דירות), חיפה (425 דירות), פתח תקווה (354 דירות), ראשון לציון (316 דירות) ואשדוד (295 דירות). במהלך שנת 2013 נסתיימה בירושלים בנייתן של כ-2,430 דירות חדשות, עלייה של כ-38% ממספר הדירות שבנייתן נסתיימה ב-2012 (כ-1,760 דירות). בשנת 2013 הסתכם שטח גמר הבנייה בירושלים לכל היעודים ב-677.1 אלף מ"ר, מתוכן כ-75% בנייה למגורים, כ-12% למסחר ומשרדים, כ-10% לבנייני ציבור וכ-3% לבנייני תעשייה.

חינוך והשכלה

- אחוז התלמידים בפיקוח החרדי בבתי הספר היסודיים בירושלים, עולה בהתמדה, מ-57.3% בשנת הלימודים תשס"א (2000/01) ל-66.2% בשנת הלימודים תשע"ב (2011/12). בשנת הלימודים תשע"ג חלה ירידה קלה ל-65.4%.
- רק 48% מתלמידי החינוך העברי תושבי ירושלים ניגשו בתשע"ב לבחינות הבגרות. זאת משום שרוב תלמידי יב בעיר (54%) למדו בבתי ספר שבפיקוח החרדי.
- אחוז הזכאים בעלי תעודה העומדת בדרישות הסף של האוניברסיטאות (המועמדים הפוטנציאליים ללימודים גבוהים) הגיע ל-87% מהנבחנים, בהשוואה ל-84% בכלל החינוך העברי.

תלמידים בתי הספר היסודיים

בבתי הספר היסודיים בירושלים, אחוז התלמידים בפיקוח החרדי מתוך החינוך העברי בעיר עולה בהתמדה מ-57.3% בשנת הלימודים תשס"א (2000/01) ל-66.2% בשנת הלימודים תשע"ב (2011/12). בשנת הלימודים תשע"ג חלה ירידה קלה באחוז התלמידים בפיקוח החרדי ל-65.4%. במקביל, אחוז התלמידים הלומדים בפיקוח הממלכתי ירד מ-24.9% בשנת הלימודים תשס"א ל-17.1% בשנת הלימודים תשע"ג (לוח ו).

לוח ו. תלמידים בבתי הספר היסודיים בירושלים,
לפי פיקוח, תשס"א-תשע"ג 2000/01–2012/13 (חינוך עברי)

שנת הלימודים	פיקוח		סך הכל	
	ממלכתי-דתי	ממלכתי	אחוזים	מספרים מוחלטים
תשס"א (2000/01)	17.8	24.9	100.0	63,185
תשס"ב (2001/02)	17.5	23.8	100.0	63,473
תשס"ג (2002/03)	17	22.3	100.0	64,837
תשס"ד (2003/04)	17	21.7	100.0	64,250
תשס"ה (2004/05)	17.3	21.4	100.0	63,906
תשס"ו (2005/06)	17.1	20.6	100.0	65,437
תשס"ז (2006/07)	16.9	19.9	100.0	66,843
תשס"ח (2007/08)	16.8	19.6	100.0	66,968
תשס"ט (2008/09)	17.4	18.6	100.0	67,892
תשע"א (2009/10)	17.2	18.1	100.0	69,285
תשע"ב (2010/11)	17.2	17.5	100.0	70,511
תשע"ג (2011/12)	16.9	16.9	100.0	72,897
תשע"ד (2012/13)	17.5	17.1	100.0	72,041

נתוני בגרות

- בתשע"ב (2011/12) למדו בכיתות י"ב בחינוך העברי כ-8,200 תלמידים שהתגוררו בירושלים. רק כמחצית מביניהם – 48% – ניגשו לבחינות הבגרות. זאת משום שרוב התלמידים בעיר (54% מתלמידי י"ב) למדו במסגרת הפיקוח החרדי, שבדרך כלל אינו מגיש את תלמידיו לבגרות. משום כך, עמד אחוז הזכאים לבגרות בירושלים ב-2012 על 32% מבין כלל תלמידי כיתות י"ב, בהשוואה ל-60.5% בכלל החינוך העברי.

- אולם, מבין הניגשים לבחינות, הגיע שיעור הזכאים לבגרות בעיר ל-66% בהשוואה ל-74% בכלל החינוך העברי. ואולם, אחוז הזכאים בעלי תעודת בגרות העומדת בדרישות הסף של האוניברסיטאות, שהם המועמדים הפוטנציאליים ללימודים גבוהים, הגיע ל-87% בהשוואה ל-84% בכלל החינוך העברי.

סטודנטים שלומדים בירושלים

- בשנת תשע"ג (2012/13) למדו 36.3 אלף סטודנטים בכל המוסדות להשכלה גבוהה בירושלים. 18.5 אלף סטודנטים למדו באוניברסיטה העברית,⁹ 11.8 אלף סטודנטים למדו בשבע מכללות אקדמיות ו-6.0 אלף, בארבע מכללות אקדמיות לחינוך.¹⁰
- כ-90.0% מהסטודנטים שלמדו במכללות האקדמיות ובמכללות האקדמיות לחינוך, למדו לקראת תואר ראשון, והיתר למדו לקראת תואר שני. באוניברסיטה העברית, לעומת זאת, שיעור הסטודנטים לתואר ראשון (56.4%) היה נמוך יותר מאשר במכללות האקדמיות, ואילו שיעור הסטודנטים לתואר שני היה גבוה בהרבה (31.8%). לימודי תואר שלישי התקיימו באוניברסיטה העברית בלבד ושיעור הסטודנטים שלמדו לתואר זה עמד על 11.2%.
- בין האוניברסיטה העברית לבין המכללות האקדמיות בירושלים, היו הבדלים משמעותיים בהרכב תחומי הלימוד בקרב סטודנטים לתואר ראשון. במכללות האקדמיות, תחומי הלימוד העיקריים שאותם למדו הסטודנטים היו: הנדסה ואדריכלות (29.4%), אמנות, אומנויות ואמנות שימושית (23.0%) ועסקים ומדעי הניהול (22.7%). בהשוואה לכך, באוניברסיטה העברית, תחומים אלו נלמדו בשיעורים נמוכים בהרבה (הנדסה ואדריכלות – 2.4%; אמנות, אומנויות ואמנות שימושית – 0.9%; עסקים ומדעי הניהול – 4.2%). לעומת זאת, התחום הנלמד ביותר בקרב סטודנטים לתואר ראשון באוניברסיטה העברית היה מדעי החברה (22.5%), לעומת 0.9% במכללות האקדמיות). שני תחומי לימוד שנלמדו בהיקף רחב יותר באוניברסיטה העברית מאשר במכללות האקדמיות היו המדעים הביולוגיים (6.3% לעומת 2.0%, בהתאמה) ומדעי הרוח הכלליים (6.2% לעומת 0.6%, בהתאמה). תחומי הלימוד שלא נלמדו כלל במכללות האקדמיות, אך נלמדו באוניברסיטה העברית היו: שפות, ספרויות ולימודים רגיונליים (10.9%), משפטים (8.0%), המדעים הפיזיקליים (7.7%) ורפואה (6.7%).
- רוב הסטודנטים שלמדו במוסדות להשכלה גבוהה בירושלים היו נשים (60.2%), ובמיוחד במכללות האקדמיות לחינוך (81.0%). למעשה, כמעט בכל המוסדות, רוב הסטודנטים היו נשים למעט בעזריאלי – מכללה אקדמית להנדסה ירושלים (33.3%) ובמכללה האקדמית הרצוג מיסודן של מכללות ליפשיץ והרצוג (47.4%).
- 7.8% הסטודנטים שלמדו בירושלים היו ערבים. באוניברסיטה העברית שיעורם עמד על 9.5%. המכללות האקדמיות שבהן שיעור הסטודנטים הערבים היה הגבוה ביותר היו: המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין (18.5%), המכללה האקדמית הדסה ירושלים (15.1%) ועזריאלי – מכללה אקדמית להנדסה ירושלים (11.1%).

- יותר משליש מהסטודנטים שלמדו במוסדות להשכלה גבוהה בירושלים, היו תושבי ירושלים (34.8%). השיעורים הגבוהים ביותר של תושבי ירושלים היו בעזריאלי – מכללה אקדמית להנדסה ירושלים (48%), במכון לנדר – מרכז אקדמי ירושלים (46.5%) ובמכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין (46.5%). 3.8% מכלל הסטודנטים שלמדו בירושלים, היו תושבי תל אביב-יפו. שיעורים גבוהים במיוחד של תושבי תל אביב-יפו היו בבצלאל – אקדמיה לאמנות ועיצוב ירושלים (11.8%), באקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים (8.1%) ובאוניברסיטה העברית (5.1%).

תחבורה

- בשנת 2013 היו רשומים בירושלים כ-282 אלף מורשים לנהוג וכ-192 אלף כלי רכב - כלומר: כ-1.5 מורשים לנהוג לכל כלי רכב.
- במשך העשור החולף גדל מספר כלי הרכב בבעלות תושבי ירושלים (או חברות הרשומות בירושלים) בכ-37%.
- מבין הישובים המונים 200,000 תושבים ויותר, שיעור המורשים לנהוג על רכב משא, על מונית וכן על אוטובוס בירושלים, הוא הגבוה ביותר.
- בשנת 2013 נחקרו ע"י משטרת ישראל 953 תאונות דרכים עם נפגעים מסוג ת"ד, שאירעו בירושלים, בהן נפגעו 1,479 אנשים (עליה של 3% במספר תאונות הדרכים עם נפגעים בירושלים וירידה של 3% במספר הנפגעים בהן, ביחס לשנת 2012). מבין הנפגעים - 12 היו הרוגים (לעומת 7 הרוגים בשנת 2012), מתוכם 5 נהרגו כהולכי רגל. 14% מכלל הנפגעים היו ילדים בני 0-14.
- בשנת 2013 נפגעו בתאונות דרכים עם נפגעים מסוג ת"ד ברחבי הארץ (ללא אזור יהודה והשומרון) 1,426 תושבי ירושלים. מתוכם, כ-77% (1,102 איש) נפגעו בתוך ירושלים, כ-16% (235) בדרך בין עירונית, כ-2% (27) בתל אביב והיתר- נפגעים בודדים בישובים אחרים.
- בשנת 2013, 1,638 כלי רכב היו מעורבים בתאונות דרכים עם נפגעים שאירעו בירושלים (עליה של 2% ביחס לשנת 2012). כ-62% היו כלי רכב פרטיים. השאר היו: 13% אופנועים (עליה של 45% במספר האופנועים המעורבים בתאונות דרכים עם נפגעים בירושלים בהשוואה לשנת 2012: מ-148 ב-2012 ל-215 ב-2013), 9% משאיות 6% אוטובוסים ומיניבוסים, 2% אופניים ו-8% אחרים.